

Însemnări despre scriitorul și folcloristul bihorean Antoniu Popp

Vasile TODINCA*

Notes about the Writer and Folklorist From Bihor, Antoniu Popp

- Abstract -

The present study is an attempt to draw interest of the young to recover authentic folklore, gathered and sheltered in magazines or brochures published by various printers and publishers in the country. That is why I started to search for these collections of songs, ballads, tales, anecdotes, witty captions, etc., in magazines such as *Familia*, *Gutinel*, *Unirea*, *Gazeta de Transilvania*, *Rândunica*, *Vulturul* etc.

By reading these sources I realized that the discovery of this type of literature is the most precious treasure of the people, created and stored in the universe of the village, populated by those trapped in orality, which were at the same time ploughmen, lyricists, songwriters, storytellers and performers.

Our study aims to draw attention on the writings of a journalist, playwright, writer and folklore collector from Bihor, which, unfortunately, is now little known and almost forgotten by literary historians, folklorists and ethnographers alike, although his contribution as a writer and collected folklore cannot be overlooked. His name is Antoniu Popp (1868 - 1917).

I have taken upon myself to let people known these spiritual manifestations, the silent of voices recorded in these collections of folklore (ballads, legends, poems and reels) made by Greek-Catholic priest Antoniu Popp born in the village Prisaca Beiușului. On this occasion, we will publish his poetry, prose, humorous monologues, comedy and drama as well.

Keywords: folklore, Antoniu Popp, Bihor, boats, orality

O preocupare statornică pentru depistarea producțiilor ce aparțin folclorului și literaturii populare scrise (laice și religioase), există la ora actuală la cercetătorii de specialitate, dar ea se limitează la cercetarea presei vremii, întrucât aici s-a publicat din plin literatură versificată. Literatura veche a fost oarecum ocolită, întrucât se împușinează numărul cunoscătorilor de latina, chirilică, greacă veche etc., deși ea poate oferi date concludente privitoare la atestarea și vechimea unor piese folclorice. Sunt manuscrise ce

*Muzeul Țării Crisurilor, etnografie@mtariicrisurilor.ro

semnalează prezența unor balade populare, versuri religioase, orații de nuntă, colinde, cântece ¹ etc. În acest context amintim un izvor folcloric publicat de etnologul Dumitru Pop, care consemnează la 1864 într-un manuscris, bogăția obiceiurilor de iarnă, alături de orațiile prilejuite de aceste manifestări spirituale².

Prin intermediul studiului de față dorim să atragem atenția asupra unui publicist, scriitor și culegător de folclor din Bihor, care, din păcate, este astăzi puțin cunoscut și aproape uitat, chiar de către cercetătorii domeniului, istoricii literari, folcloriștii și etnografii, deși contribuția lui ca publicist și culegător de folclor nu poate fi trecută cu vederea. Numele lui este Antoniu Pop, despre care Constantin Pavel, în monografia *Școalele din Beiuș* ne spune că ar fi absolvit liceul în promoția 1887-1888 la Beiuș, cu specificația *fost preot* ³. De altfel, Antoniu Pop a fost între primii absolvenți ai Seminarului greco catolic din Oradea, seminar înființat în 1792 pe locul actualului Institut teologic greco catolic⁴.

Cu toată contribuția lui publicistică și scriitoricească numele lui Antoniu Pop nu figurează în *Dicționarul literaturii române de la origini până în 1900* și nici în *Dicționarul folcloriștilor*, dar este menționat de Ion Bradu în *Contribuții la bibliografia etnografiei și folclorului bihorean* și de Dumitru Pop în articolul *Din istoria preocupărilor pentru folclorul bihorean*, retipărit în volumul *Studii de istoria folcloristicii românești* (Baia Mare, Editura Umbria, 1997). Antoniu Pop era originar din zona Beiușului, din localitatea **Prisaca**, cum aflăm dintr-o mărturisire a lui⁵ aflată la începutul legendei *Beleşci* și unde arată locul de proveniență : "În Prisaca, comună românească în apropierea Beiușului, în comitatul Bihor, este o fântână, căreia îi dic: fântâna de la Belesci. *În pruncia mea, căci aici m'am născut*, am mers adese ori cu alți copii după apă la Beleşci. Bătrânul Văsălica lui Bodor, care de bătrân ce era ajunsese în mintea copiilor, căci se juca cu noi de a plătintăul, venind o dată și el cu un oluț ce-l avea după apă la Beleşci, fiind și eu acolo, ne întreba, de șteim cutarele dintre noi povestea acestei fântâne". Tatăl său Petru Pop a fost preot Greco-catolic în satul Prisaca în perioada 1866-1880 cum rezultă din registrele de stare civilă⁶.

Primele culegeri de folclor le face în satele din jurul Beiușului, culegeri pe care le publică sub numele de *Poezii populare din jurul Beiușului sau De la Luncă din Biharea*⁷.

Antoniu Pop (1868-1917) face parte din categoria *scriitorilor din popor*, promovați în Transilvania, de la Ioan Barac, la Vasile Aaron, Petre Dulfu, Ion Pop Reteganul și extinsă până la începutul secolului al XX – lea, scriitori care erau activi în paginile calendarelor, revistelor și ziarelor *pentru popor*, dar și în colecții sau biblioteci populare, cum ar fi *Biblioteca populară a*

1 Mihai Moraru, Cătălina Velculescu, *Bibliografia analitică a cărților populare laice*, Vol, I – II, București, 1978.

2 Dumitru Pop, Un manuscris inedit de la 1864, Anuarul Arhivei de Folclor, XV-XVIII, (1994-1996), pp. 365-381.

3 Constantin Pavel, *Școalele din Beiuș (1828-1928)*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2009, p. 158.

4 Blaga Mihoc, *Judecata cea dreaptă*, Editura Logos' 94, Oradea, 2012, pp. 308-309.

5 *Revista Ilustrată, Foiă enciclopedică literară lunară*, Broșura 12, Decembrie 1899, Anul II, p. 15.

6 A.N-D.J.BH, *Fondul Registrele de stare civilă*, Doasar nr. 937, fila 1-16

7 Gutinul, *Diar social, literar și economic*. Baia Mare, 15 Decembrie 1889, Anul I.

Tribunei, colecțiile Ciurcu și Teochar Alexi de la Brașov sau cele ale lui A. Todoran, de la Gherla⁸. Ei s-au format în universul spiritual transilvănean propice instaurat de *Gazeta de Transilvania* de la Brașov, *Tribuna* lui Slavici, de la Sibiu, *Familia* lui I. Vulcan, de la Oradea sau *Amicul Familiei* și *Cărțile Săteanului Român* ale lui Ioan Fekete Negruțiu, de la Gherla. Pentru toți acești scriitori, poeți și dramaturgi, folclorul, a reprezentat o preocupare constantă, de care au fost interesați încă de pe băncile școlii, la liceele din Blaj, Năsăud sau Beiuș, licee care, prin profesorii lor, au contribuit în permanență la realizarea unor mici colecții de literatură populară. Astfel, s-au născut și primele colecții importante de literatură populară din Transilvania, cum ar fi cele ale lui N. Pauletti, Ioan Micu Moldovan, S. Fl. Marian, At. M. Marienscu, Simion Manguica, Tit Bud și mulți alții. Unele dintre acestea au rămas în manuscris, cum ar fi *Flori de pe Câmpie*, inițiate la Blaj și publicate în ultimii ani de Virgiliu Florea, sau colecția inițiată la liceul din Beiuș de profesorul Constantin Pavel, publicată de Dumitru Pop⁹.

Intrarea în literatură a lui Antoniu Pop s-a produs în 1889, prin colaborările la revista *Gutinel*, de la Baia Mare. Prima apariție are loc pe 15 mai 1889 cu poezia *Veturiei*, datată „Oradea Mare, 1 decembrie 1888”, o poezie de dragoste în stil decepționist.

*“Privit’am bolta cerească
Și a stelelor comori
Dini cu fața îngerească
Și a câmpurilor flori*

*Privit’am tot ce’n natură
E creat de Dumnezeu
Dar ca și a ta făptură
De mândră nu văzui eu”¹⁰.*

Următoarea poezie *Suspinul*, apare la scurt timp, tot în ziarul *Gutinel* în 14 august, 1889, este o poezie în care tristețea, dezamăgirea și lehamitea de viață fac parte din universul uman.

*“Tristă e în colivie
Păsărica singurea
Tristă-i visceda câmpie
Când nu mai sunt flori pe ea*

*Tristă-i noaptea făr’ de lună
Făr’ de-a stelelor lucit
Tristă-i inima nebună
Trist e bietul asuprit*

⁸ Mircea Popa, *Pagini Bihorene*, Editura Universității din Oradea, 2003, p. 179.

⁹ *Idem*.

¹⁰ *Gutinel*, *Diar social, literar și economic*. Baia Mare, 15 Mai 1889, Anul I.

*Tristă-i diua făr'de soare
Trist e crinul vescedit
Trist e omul în prinsóre
Trist e cel neliniscit*

*Dar mai trist nu cred că este
Nime ca cel ce-a iubit
Când de-odată făr'de veste
Se vede-a fi amăgit"¹¹*

Activitatea sa poetică este dublată de una de culegător de folclor. Primele culegeri îi apar tot la Baia Mare în ziarul *Gutinel*, piese ce vor face parte dintr-o culegere intitulată *Poezii populare din jurul Beiuşului sau De la Luncă, din Biharia*, cum am arătat mai sus şi care vor fi tipărite la Gherla în anul 1894, la Tipografia Aurora a lui A. Todoran, sub numele „Lira Bihorului”

În anul 1889 publică texte, culese din zona Barcăului, în paginile revistei *Familia* de la Oradea. Astfel în nr. 25 din 18 iunie 1889 îi apare *Doine şi chiuituri populare - De pe Barcău în Biharia* – text din care redăm mai jos un fragment.

Doine şi chiuituri populare

-- De pe Bărcău în Biharia. --

I.

Fă-me Dómnice ce mi-i face,
Fă-me picuraş de lapte,
Pe d'asupra de cetate;
Să vėd mneanţu cum se bate
Cu regrule ne 'nvėţate.

II.

Bate-l Dómnice mneanţu 'n drum,
M'o luat şi n'am fost bun;
Bate-l Dómnice mneanţu 'n cale,
M'o luat şi n'am fost mare

III.

Pe d'asupra de cetate
Shórá doue frunđe late, :
Da zó'le') nu-s frunđe late,
Ce-s doue fete surate.

Următorul popas îl face în coloanele *Gazetei de Transilvania*, unde va colabora până târziu în 1904, cu tot felul de texte, apoi în paginile *Gazetei Poporului* de la Timişoara. În 1889, semnează în calitate de culegător de folclor cîteva strofe intitulate *Doine de pe Barcău*, apărute în coloanele gazetei *Telegraful Român* de la Sibiu. În anii următori, aria colaborărilor sale se

¹¹ *Gutinel*, *Diar social, literar şi economic*. Baia Mare, 14 August 1889, Anul I.

extinde în mod semnificativ în publicații de pe întreg cuprinsul Transilvaniei ca: *Luminătorul* (Timișoara), *Foaia ilustrată* (Sibiu), *Foaia Poporului* (Sibiu), *Rândunica* (Sibiu), *Unirea* (Blaj), *Vulturul* (Oradea), *Revista Bistriței* (Bistrița) și la numeroase almanahuri (*Almanahul preotului român*, Gherla, 1901) și calendare (*Calendarul Aurorei*, Gherla 1896), *Calendarul Sibiu*, 1906, *Calendarul poporului român*, Budapesta, 1903, *Calendarul Unirii*, Blaj, 1904 și altele). În toate aceste publicații îl găsim prezent cu o mare diversitate de creații: poezii (*Veturiei*, *Suspin etc.*) și epigrame, scrieri satirico-umoristice, proză (*Răsbunarea Zefirului*), comedii (*Vine Vlădica*), drame (*La Crăciun*, *Pictorul fără voiă*), nuvele și povestiri în stil popular, povești (*Belesci*, snoave, balade populare și importante culegeri de folclor (*Doine din Bihor*, *Lira Bihorului*, *Balade populare*, Gherla 1894) și altele.

După profesorul Mircea Popa creația lui Antoniu Pop stă în umbra lui I. Vulcan sau a Lucreției Suciu, pe plan folcloristic însă, munca lui ni se pare mult mai importantă¹². Pe urmele lui Miron Pompiliu și influnțat de activitatea de culegător de folclor a lui Ion Pop Reteganul, el a căutat să facă cunoscută moștenirea folclorică bihoreană. Așa se face, că de la apariția colecției lui Miron Pompiliu, în 1870, vreme de 24 de ani nu mai vede lumina tiparului nici un alt volum de folclor din Bihor până cu Antoniu Pop. Acesta a colindat aproape toate satele și zonele Bihorului, a putut să își dea seama de bogăția și diversitatea elementului folclorului local, să-l aprecieze și să completeze în mod fericit, prin piese importante, culegerea folclorică a înaintașului său. După cercetătorul Dumitru Pop culegerile lui Antoniu Pop *Lira Bihorului*. *Balade populare* este departe de ceea a înaintașului său Miron Pompiliu, atât sub raport cantitativ, cât și calitativ¹³.

Multe din textele poetice, doine și chiuituri de pe valea Barcăului sau de pe valea Crișului Negru, legende și povestiri ale lui Antoniu Pop au rămas prin periodice, nefind adunate în volume. Prin ele autorul dovedește la o cercetare atentă : o ambiție profesională, un gust artistic, preocuparea de a selecta, dintr-un, material vast, doar ceea ce este mai semnificativ.

Cât privește analiza materialului publicat de Antoniu Pop criticul literar Mircea Popa, conchide că, deși este bogat și divers, "acesta nu depășește nivelul literaturii de colportaj practicat în acea vreme în Transilvania și chiar dincolo de munți de către o serie de scriitori populari, al căror nivel de lectură trebuie raportat la N.D. Popescu, Panait Macri, Th. M. Stoenescu, iar în Ardeal la cel al lui Th. Alexi, scriitori care se complăceau a produce în serie o gamă infinită de scrieri menite să facă tranziția la literatură adevărată"¹⁴. Trebuie arătat însă că Antoniu Pop prin creația sa, indiferent că este sub formă de poezie, epigrame, comedie, dramă, monoloage satirice, epitafe, s-a adresat poporului de la sate pe care a încercat să-l familiarizeze cu creații lirice sau epice de pe valea Crișului Negru, iar prin culegerile de folclor a căutat să facă cunoscută zestrea folclorică atât a zonei Beiușului, de unde era originar, sau de pe valea Barcăului, unde a funcționat ani de zile ca preot în satul Chioag. Contribuția lui

¹² Mircea Popa, *op.cit.*, p. 187.

¹³ Dumitru Pop, *Din istoria preocupărilor pentru folclorul bihorean*, Zilele folclorului bihorean, Oradea, 7-9 decembrie, 1968.

¹⁴ *Ibidem*, pp. 182-183.

se ridică la zeci de doine, balade, legende, basme, tradiții istorice sau mitologice, care au fost selectate dintr-un material mult mai vast cules de pe teren, cu un gust artistic demn de invidiat și care au văzut lumina tiparului în diverse publicații.

Spre a ne da seama de conținutul și importanța creațiilor și culegerilor de folclor ale lui *Antoni Pop* publicăm în prezentul studiu câteva apărute în reviste precum *Familia*, *Rândunica*, *Gutinel*, *Foaia Ilustrată*, *Revista ilustrată*, *Unirea*, *Vulturul*.

20.

Baia-mare, 14 August st. n. 1889.

Anul I.

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

Anunțuri

GUTINUL

PIAR SOCIAL, LITERAR ȘI ECONOMIC

Apare în fiecare Mercuri.

Inserțiunile:

Un sir săptămânal prima-
dala 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; pe termen
de 30 cr.

Manuscrisele, e-
ditele și tot ce
redacțiunea, a se
redacțiunea și

Epistole și corresp-
ndențe: nu se primesc.
Manuscrisele nu se re-
trimit.

Un număr costă 10 cr.

Ceva despre lăcș.

La românii suntem avizați pe toate te-
singur și numai la puterile noastre
de apărare de înăuntru, trebuie deci se
grinim noi de noi de casa și fami-
liilor. Cu mâna tare se delăsăm
la patima, care rode la rădăcina arbo-
nostru național și încă de timpuriu
nu ne plângem de înfrângere.

De popoarele și națiunile își au văr-
le patimile lor, — cele le grișe,
le incungări și se născușe a scăpa

nu putem nega, că și noi românii —
multe însușiri frumoase — pătimim
de slăbiciuni cari ne împiedică în
area noastră, cari ne duc la păcate
urme ușor ne pot conduce la
totală.

Une se recunoscem cumva una pa-
a — hucul — s'a înclădat și la noi
în mare măsură, înclăd trebuie se
e gânduri serioase, și cu puteri unite
punem la lucru pentru a împiedica
acestui rău.

Acu — abstragând de la clasa noastră
unde cu puțină excepție s'a
la lăcș măsură înspăimântătoare —

și-a câștigat teren și între poporul nostru,
și mai vârtos la femei și fete, și sunt unele
părți locuite de români în deosebi pe So-
mes, părțile Sătmăruului și a Carciului, unde
vedem portul original țărănesc cu totul lă-
pădat și înlocuit cu un port străin, neco-
respundător nici caracterului național, nici
pungei țărăniului.

Caracterul național a unui popor între
alte însușiri se oglindește mai bine în vest-
mintele și portul său; a părții portul origi-
nal și a îmbrăcării alt port străin, înseamnă
a lăpăda caracterul, prin care s'a deosebit
străbunii nostri de alie nemuri; înseamnă
a se deslipi marea de dănille străvechi
românești și a se apropia de decadința
morală, căci lucrul este păcat, și păcatul
desfracă pe om de moralitate, de cel mai
scump tesaur a sufletului.

În timpuri mai vechi vedeam cu plă-
cere, cum țărăncile noastre, preste tot își
pregăteau vestimentele lor a-casă pe reșboie
făcând cu sârguință și înveștându-și fețele
în munca onestă, aghi din contră cu durere
observăm, că prin multe părți femeile a-
părăsit fusul, forca și reșboiul, nu mai con-
tinuă industria de casă, — care a costat
mai puțin și a produs produse mai fru-
moase, mai bune și originale — ci fug pe
la piețele orașelor învecinate, unde cum-

părând și scump și rău, se îmbracă cu
nise vestimente, cari le scot din forma lor
dragă, și în loc de țărăncuța frumoasă
ești silită a vedea una păpușe înfingătoare
și la cap și la brâu cu panthici negușioși.

Urmarea este apoi, că adese-ori pe
românețele noastre nu le cunosc dintre
străine, — pe lină desfrăcându-se de por-
tul original se amestecă printre străini, cari
necunosc românește își obrud limba lor,
— și poporul românesc își pierde docil,
învață limba străină și cu timp se observă,
că sate întregi au trecut în tabăra străini-
lor, unde ne mai având nici pogul origi-
nal, își uita limba și se pot spre durerea
nămintii lor.

Este vorba dar de susținerea por-
tului românesc și a datinilor strămo-
gești între popor, a împiedica răul și pă-
catul, — a înforța poporul de pe calea
rădăcină și a-i lumina cu lumina argumen-
telor puternice, a-i înforța la casa și vatră
sa, unde a fost bogat și ferit în modestie
și simplitate.

Este de dorit, ca partea acea a inte-
leginței, care a scăpată pe rădăcina cale
a lucrului păcătos, să se coregă, pe sine,
căci coregându-se va putea da exemplul prin
faptele sale bune și poporului, care numai

FOIȚA

Suspiniul.

Trist e în colivie
Căci singurea,
Trist e vocea câmpie
Când nu mai sunt fi și pe ea.

Trist e noaptea fără de lună
Fără de-a stelelor luci,
Trist e muna nebună,
Trist e bietul asprut.

Trist e ziua fără de soare
Trist e cîntul vîscodit,
Trist e omul în primărie
Trist e cel neînscut.

Și mai trist nu cred că este
Nimic ca cel ce-a iubit
De deodată fără de veste
Se vedea a fi anăghit.

Antonia Papp.

Cersitorul.

— Scia, —

Erau într'un sat la nece rudenii. Sorele
ardea groasă. În seara vizitărie sub umbra
unui penț ce era aproape de casă, și priveam din
cînd în cînd cu multă plăcere, cum adierea lîm-
a zărilor undula spicel, de grău ce mai ro-
maseră neacurate. Cetisem, dar cătănuam-mă
de cetit aruncau carica de a lăture.

O linice aproape completă c'annia preste
tot satul, și tui că se putea alcătu, cînd toți
erau după la lucrul câmpului, lăsată a-casă sau
pe căle o băta bătrână, sau uneori pe nime.

Din cînd în cînd se turbura această linice,
prin lăstărit unui cane, ori prin ciocănitul cio-
relor ce își aveau culbul într'un bîrc din apropiere.

Acu! epifundat în engela, eu cînd stăt de
bîng lîm petrecușă lăstărit repetit al dînsul de
casă mă face să privesc înăuntru, mă întorc, și ce
ved? — un cersitor îmbrăcat în țigăne de vreme
lîm în lăstărit curpi.

Pre față să părăvita se păreau foarte neor
observa, lăstărit unei dureri artistice, năpici.
Părul și burba sa disordnată erau lungi. Un
vestiment sărăcoșos și tot potece, aslușu o că-
nece necurată, și pălăia oimă acu de cînd!
Nece opărit tot rupe lăstărit a bole sale pi-
cior. Tot nu era fără numai a-shire și de-
petate.

Un fel de domie mă cupră se la vederea
acestui cu. Și atunci fără de cătă lîm înve-
în mîile cîvintele potului rus țărăncuș, care
asemenen veduse un cersitor; A lîm cătă ne-

indură nece lipsă pe acest om, și în lîm
mea se născu o compătimire mare pentru el.

— Fie-ți milă de mine domule și ajută-mă
cu ceva! — mă adresa el cătă mine forindu-se
de cănele ce-l lătra.

— Săracul de el! — disce lăstărită femeie
ce rămasă a-casă și care asemenea cu-o la
lăstărită cănelui, dăndu-i o bucată de pîne și
branză. Cîvintele compătimitoare ce le exprima
femeia cîm sunară atît de gîlnic la ureche, în-
cît mai răd simțam lucrul în ochi.

— Scii — disce cersitorului arătându-i un
loc pe pămînt lângă mine, — scii și spune-mi
cum de ai ajuns în această stare în care te vîd,
scii pînă nu te arăta-fata, a fi născut cersitor.

— Binedici Domnule! nu din născere sîm
cersitor, ci mîna vitroză a sorții m'a alis în
această stare miserabilă... și lucrul de durere
egită din ochii săi cufundat. Dar se pîrea că
și acestea lacrimi, cari singure mîngăiau a-
de-ori pe un nenorocit, le scumpe la acest cer-
sitor, căci aliu să iară și și înclătă.

— Cînd pentru această te întreb și eu,
cînd am observat pe-ștră prima dată ce te-
vedu, o față deosebită la Dăla și acum cîvintele
ce te-ai roșit mai înainte și înclăd cum te-ai
dis lîm mară această creștină. Și une-mi rogu-te
cum te născușe mîna sorții crude?

— Ascultă-mă dar Domnule! și voi săzări
tot, căci ved că te interesează de mine, — și apoi
stergîndu-mă cu mînușă căneșă audoria de pe
frunte, înclăp:

— Mă născusem aci în sat, Păcîntii mei, mă
și eu, eram pînă la o vreme cei mai de frunte
omni din sat. Cănele nostru erau cele mai fru-
moase. Cănd ajunși la primele observări că

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD) 18 iunie st. v. 30 iunie st. n.	<i>Este în fiecare duminică.</i> Redacțiunea : Strada principală 375 a.	nr. 25.	ANUL XXV. 1889.	Prețul pe un an 10 fl. Pe $\frac{1}{6}$ de an 5 fl. ; pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei
--	---	----------------	----------------------------------	--

Doine și chiuituri populare.

— De pe Bărcău în Biharia. —

I.

Ță-mă Dómnă ce mi-i face,
 Fă-mă picuraș de lapte,
 Pe d'asupra de cetate;
 Să văd mneanțu cum se bate
 Cu regrute ne 'nvățate.

II.

Bate-l Dómnă mneanțu 'n drum,
 M'o luat și n'am fost bun;
 Bate-l Dómnă mneanțu 'n cale,
 M'o luat și n'am fost mare

III.

Pe d'asupra de cetate
 Sbóră două frunze late,
 Da zó'le¹⁾ nu-s frunze late,
 Ce-s două fete surate.

IV.

Bade de vrei a veni,
 Vină nu me-aceleu²⁾;
 Că d'aceluia-s eu,
 Că tot cot³⁾ în drumul teu.

¹⁾ Țeu acele. ²⁾ Înșelă, amăgi. ³⁾ Caut.

V.

D'arde lumina⁴⁾ 'n bătă,
 Nu vine badea surată,
 Nu vine vinerea-l bată,
 Zacă mă-sa de lungóre,
 Nu-l ajungă să-l însóre,
 Și zacă și tată-seu,
 Că nu vré măritul meu.

VI.

Tótă giua béu la birt,
 Lasă béu că-s vėdavít;
 Tótă giua béu la here,
 Lasă béu că n'am muiere.

VII.

Dómnă nu lăśă pedéstă⁵⁾
 Pe bărbat muere próstă;
 Dómnă nu lăśă osândă
 Pe bărbat muiere hídă.

VIII.

Du-me Dómnă d'aicea,
 Cu caru cu cocia⁶⁾,
 Balăr d'a fi țigănescă,
 Numai de și duruiescă.

IX.

Du-me Dómnă și me pune
 Iuă-i⁷⁾ pălinca de prune;
 Du-me Dómnă de me lasă,
 Iuă-i pălinca pe mėsă.

X.

Haide lele să te joc,
 Dele-ți Dúmneșu noroc;
 Că cu mine de-i jucă,
 Dúmneșu noroc ț-a da.

XI.

Hop leliță lelișóră,
 Ce-ai lucrat tu d'astă vėră?
 — D'am săpat și-am secerat,
 De rochie m'am uitat.

XII.

Țucu-te floră⁸⁾ de breh,
 Tot am vrut de și te 'ntreb,
 Că ce fel de floră ești,
 De nu te mai vestețeșci.
 Eu-s floră da cea alėsă,
 Ce me pun domni⁹⁾ pe mėsă,
 Er feciorii în clopuri¹⁰⁾
 Și fetița la hertiță¹¹⁾
 Și popa la cădelniță.

XIII.

Tu nevestuță frumósă,
 Ce te porți d'agă lutosă,
 O n'ai paie și căldare
 Și-apă 'n Dunărea mare,
 O pré scumpu-i soponu,
 O nu te lasă somnu,
 O departe ț-i valea,
 O nu te lasă lenea,
 Că fântăna-i după ușe
 Și ad 'n șgură și 'n cenușe,
 Lenele-s afară 'n șing¹²⁾,
 Tu mori în casă de frig.

Antoniu Popp.

¹⁾ Pedépsă. ²⁾ Căruță. ³⁾ Unde. ⁴⁾ Floré. ⁵⁾ Pălădă. ⁶⁾ ⁷⁾ Stăngen.

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 octombre st. v.
10 novembre st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 44.

ANUL XXV.
1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Doină poporală.

Din giurul Bărcăului în Biharea.

Pe d'asupra Mărgiții
Merg carăle Georgiții
În țera moldovenescă,
De să-i aducă nevastă.
Pân' ce' acasă eră,
De calu și-l îngelă,
Er tată-seu bani i da.
Și mă-sa îl podobiă,
Soro sa așa-i grăiă :
— Georgiță Georgița meu,
Grigeșce 'n d'alesul teu,
Nu 'ntră 'n casă nechiemat,
Nici bé păhar ne 'nchinat!
Dar el de cum a plecat,
De nime n'a ascultat
Și de nime nechemat
L'altu 'n casă s'a băgat
Și păharul ne 'nchinat
Până 'n fund l'a deșertat.
Și de-o hólă³ apucat
La pământ s'o aruncat,
Veste-acasă a trimis
Popiruş³ cu sânge scris,
A lui d'asă să-l aștepte,
Cu deschise căputuri,⁴
Cu d'așternute pături,
Că cum acasă-veni
În șapte părți a plesni...
Cum acasă a sosit,
Soro-sa lui i-a grăit :
— Georgiță Georgița meu,
Veți, făcuși de capul teu,
N'ascultași cuvântul meu
Și-acum știi ce-i lécul teu?...
Irima⁵ goronului
Din fundu pământului.

Antoniu Papp.

Nr. 7.

Anul II.

Apare:
în 10, 20 și 30 a fiecărei luni.

Abonamentul:
Pe an 6 fl., pe jumătate de an 3 fl., pe pătrar de an 1-70 fl.
Pentru România și străinătate pe an 16 franci.

Proprietar-editor și redactor Silvestru Moldovan.

ȚĂRAN ROMÂN...!

Țăran român, lasă-ți moșia,
Și cugetul de-a agonisi,
Căci iar te-amenință sclăvia,
Deși tu crești liber a fi...

Țăran român, leu în războie
Ridică-te de unde ești,
Căci ai să dai iar de nevoie,
Decumva bin' nu te grijești...

Țăran român, copil de băbă
Destăpă-te din somni-ți greu
Pe cei dușmani de mi-i întrebă,
Cu noi românii ce mai vreau?!...

Ah, spune-le ce fu românul
Când țara noastră fosta 'n foc,
Și cum luptat-a cu păgânul
În totdeauna cu noroc:

Și-apoi le spune verde 'n fief,
Prin sânge și cu vitejie
De câte ori a noastră viață
O am probat în bătălie!

Chiung 3/15 Maiu, 1894.

Antoniu Popp.

Nr 5.

Anul II.

Apare:
in 10, 20 și 30 a fiecărei luni.

Abonamentul:
Pe an 3 fl., pe jumătate de an 3 fl., pe pătrar de an 1-70 fl.
Pentru România și străinătate pe an 16 franci.

Proprietar-editor și redactor Silvestru Moldovan.

ASĂMĂNĂRI.

Când pentru 'ntăia dată
În negri-și ochi am privit,
Am gândit: frumoasă fată,
Că ești un ânger slăvit.

Giulița.

Dar când tu a ta privire
Spre mine o-ai îndreptat,
Spăimântat de-a ei lucire
Drept demon te-am cugetat.

Antoniu Pop

RĂMURELE.

Doine din Bihor.

Fata îmbrăcată în mătășă
Nu ți-o alege de mireasă
Că n'ai ce cu ea la casă —
De lucrat nu ți-a lucra
Tu de-i fierbe, ea mănca,
Căci nici un lucru nu sei
Numai mănca și dormi.

Dute dor
Până ce-i nor
Că pe când va 'nsenina
Înapoi ai de-a 'ntorna,
Nu te mân cale departe
Ci de-un ceas și jumătate,
La bădița meu iubit
Sé-i spui dorul meu eumplit.
Că de când nu l'am vădut
Iarbă 'n casă ne-a crescut.
Du-te pân' la el în casă
Și te pune cruce 'n masă,
Pân' atunci nu re'ntorna
Pân' l-aduci și inima.

Antoniu Pop.

Nr. 2.

Anul II.

Apare:
în 10, 20 și 30 a fiecărei luni.

Abonamentul:
Pe an 6 fl., pe jumătate de an 3 fl., pe pătrar de an 1-70 fl.
Pentru România și străinătate pe an 16 franci.

Proprietar-editor și redactor Silvestru Moldovan.

EPIGRAMĂ.

Veți cei doi căsătoriți:
Atât de mult se iubesc
Încât ei de fericiți
Raiu viața o gândesc...

Da, e raiu, căci nici satana
Din ea cum ved nu lipsesece.
Căci în chipul sócrei Stana
Printre ei mult se codesce.

Antoniu Popp.

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{2}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6

În România: $\frac{1}{2}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:

Srada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 3/15 Noemvrie 1891

Nr. 44

Doine populare.

De pe Bărcău în Biharia. — Din colecția dlui Antoniu Papp.

În cea șatră țigănească
Pe ulița românească,
Badea calu-și potocovia
Când mândra așa-i grăia:
„Hēi bade, bădițul meu
Unde-ți găți tu calu tău?”
Ea' el așa-i răspundea;
„Hēi, nănuță, nana mea,
Unde-mi gât cu calul meu
Nu-i nici pită, nice grâu
Numai sânge până 'n brâu.

Veni badea Joi scara
Calăresce pe șarga,
Legă șarga de căput¹⁾
Și ceru gură 'n prumut.
Dar' eu gură nu 'i am dat,
Căci de când m'a înșelat
Altui m'am încredințat
Gura 'mi-o am astupat,
Cu lăcatu Clujului
Pe seama draguțului,
Cu lăcatu satului
Pe seama bărbatului
Șașa-l dădui dracului.

Dragostea de-acum un an
O-am lăsat de bun măgan,
Dragostea de-acum o lună
O-am lăsat de voie bună.

Busuioac de pe ferească
Tot nu sosit vremea noastră.
Dar' veni-voi pe mâni seară
C'a merge prostul la moară.

Ciudă 'mi-i și 'mi-i rușine
Că rîde risu de mine,
Și-ai de mine mor de ciudă
Că n'am bărbat numai trudă,
Pân' se 'ncalță l'un picior
Îl ajunge prândișor,
Pân' se 'ncalță l'amendouă
Se ivesce lună nouă.

Mărita-măși nu mă pociu
Pân' ce n'oi merge la Pociu²⁾
Să-i sărut sfânta icoană
Ca să mă mărit la toamnă.

Mătrăgună de sub pat
Toată vara te-am udat,
Înc'o vară te-oi uda
Da de mă vei mărita.

Doamne, Doamne, mult ție Doamne
Dar' vîd că Dumnezeu doamne
Cu capul pe mănăstire
Și de mine n'are scire.
Ori culcat pe carbă verde
Și pe mine nu mă vede,
Sau culcat pe lemn uscat
Și de mine s'a uitat.

Am iubit un măr din chert³⁾
Și-un fecior cu pîr tăiet,
Și-am iubit un pădureț
Și-un fecior cu pîrul creț.

Vedui pe nana pe șes
Din picioare pășind des,
Vedui pe nana pe deal
Din picioare pășind rar.

Bărbatul cu fire rea
Rea își face mulieră,
Bărbatul cu fire bună
Și din rea face stăpână.

Tine-mă Doamne-atîta
Pân' ce badea s'a 'nsura
Să vîd pe cine-a lua,
Căci de m'a lua pe mine
Dumnezeu ne țină bine,
Ea' de io voui fi 'nșelată
Iee-și una blăstemată
Ca cerul cu ea să-l bată.

Măi cumnate om cu minte
Noi să bem alții să cînte,
Facă lumea cea ce-i place
Tu toarnă căci n'ai ce face.

¹⁾ Poartă.

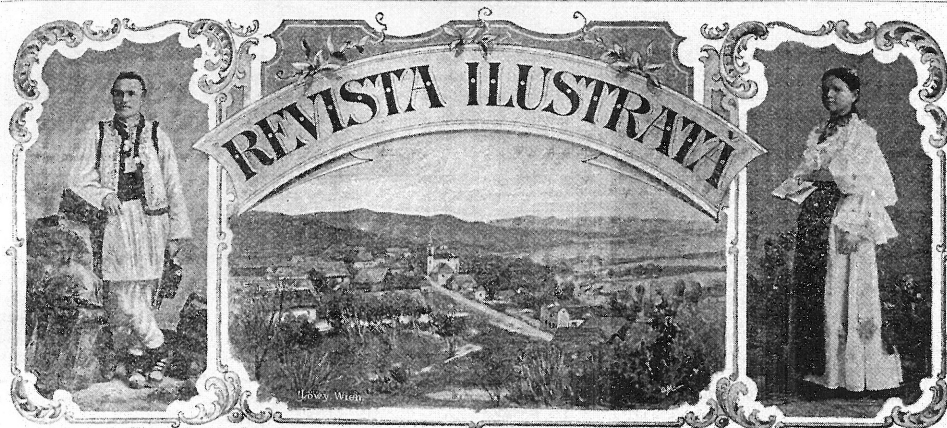
²⁾ Maria Pocs, loc de peregrinație în comitatul Szabolcs.

³⁾ Grădină.

Broșura II.

Novembre 1899.

Anul II.

Foiă enciclopedică literară lunară.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria 12 corone
Pentru România și străinătate . . . 17 franci

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de 3 ori ce conțin cam 150
cuvinte 6 corone; până la 200 cuvinte 8 corone
și mai sus 10 corone.

Tot ce privește foia se se adresează la Redacți-
nea și administrațiunea Revistei Ilustrate în Șoimuş
p. n. Nagy-Sajó.

Boniță.

— Legendă. —

Ci că a fost ore când ore unde un om putred de bogat, dar chipul cum a ajuns la atât amar de bogăție îl cunoscneau toți omenii, căci prea pe mulți a înșelat, și prea dela mulți a înstrăinat aci una, aci alta, și nime nu îndrănea se-l lee la răspundere, căci precărat era de tare și de bogat, pe atât era și de viclean.

Omul acesta la bătrânețe picase greu bolnav, și se fereau toți omenii de el, chiar și fiii lui încă-l ocoleau, de ore-ce boala de bolă umplăcioasă, căci mă rog d-văstră, Dumnezeu sfântul nu bate cu băta, și nici nu grabesce, nici nu întârzie. Cheitaise mult cu doftorii, dar nu i-a folosit: data-a mult și vrăjitorilor și descântătorilor și altor mulți fermecători, dar n'a ajuns nimica. Plătita și slujbe popilor, cântatu-si-a maslu, făcutu-si-a slujbe de nițet, ceas slab, de venturi, dar nimic nu i-au folosit, căci D-deu bunul și milostivul nu le-a ascultat, de ore-ce era greu de pătate ca Crișul de năsip. După-ce chinuise mai multe luni în urmă se abătă pre la el un călugăr bătrân, pe care nime altu afară de el nu l'a vădut. Acesta l-a dīs, că de voecse se se vindece, se-si câștūge unsore de om viu, cu acesta se se ungă că se va vindeca.

Bolnavul promise sute și mii, căci avea de unde, dar cine se se aile se-si frīgă cutare parte a trupului ca se-si vëndă înse-si unsorea lui? În urmă a probat la înse-si copiii lui, dar aceia nu ca se-l scape dela mōrte, ci încă i-ar fi apropiat sfirșitul vieții, căci doreau neatărnarea.

Acestia i-au răspuns scurt de tot, ca se suferă în pace, căci i-a venit vremea și se lese lumea celui ce e harnic de ea.

Bolnavul când vedū, că nu-l modru se se vindece, se plānsă călugărului, care erāși se abătū pre la el, ca se-l vadă.

— Verđi, dise acela, copii tēi nu vreau se-si arđă un deget pentru tine ca se te scape din gura mōrții, și tu ca se-l lasi pe ei bogati și în stare tichnita, ți-ai câștigat foc vecinic în captorul cel neastemperat al iadului, și apoi dispārū, căci călugărul era ingerul păzitor al seu.

Bolnavul trāșari, căci numai atunci își aduse aminte, că după

mōrte are se dee samă de faptele sale, dečt cu gura de mōrte lasă copiii sei, că fiecare om pe care el l'ar fi fost înșelat, se-i plătescă dauna înpătrat, — și apoi a murit.

Copii lui însă în loc se-i împlinescă pofta se deteră la jăfuite. În cea dintāia dată furarū doi boi de cari grijea o biată fată și boii erau a măștihoie-sa.

Veseli veneau ei cu boii, când dintr'o culme de deal auđiră un rācnet și un plāns amar:

— Vai, vai prietini, perdui omul, care de mulți ani sciam al meu. „Lasă-l, se auđi dintr'o altă mucle de deal, răspundei-se într'e risete cu hohote, nu te supără că noi am dobādit trei în locul lui. Etā-i acum trec pe aici. Și cum își sfirșiră vorbele din māndru senin trāsnī într'o stāncă, care se prāvāli în mii și mii de bucāți.

Feciorii înmārmuriră, începură a-si face cruce, căci cei ce vorbeau erau ucenicii iadului, ucigā-l crucea cu fiii lui, slobodiră boii ca se mērgă în voia lor, ēr dacā ajunseră acasā, făcură cum a dis tata lor, și începură o altă viață, un traiu cinstit și cu frica lui Dumnezeu.

Intr'aceste fetița aflāndu-se fāră boi, începū a cutriera pădurile, ēr când fu la mieđul nopții dete chiar în hotarul Chiuagului. Aici de frică și de supārare se dete la plāns; da plānsă, da plānsă, până ce în cele din urmă lacrāmile ei strābătură prin pāmēt pără la o vēnă de isvor, care în scurt timp începea ași face loc prin pāmēt și dete nascere unui isvoraș drāgālas.

Tata fetei auđind dela alți păstori cele ce le-a pātīt fata lui se luā prin păduri, și în cele din urmă aflānd boii, dete a striga după fată, ca se-l auđă: „afata-i boii, Niță“, ēr delurile repetau „boii Niță“ și de atunci până ca ađi isvorul acestuia fi dūc din „boii Niță“ prescurtat și contras „Boniță“^{*)}

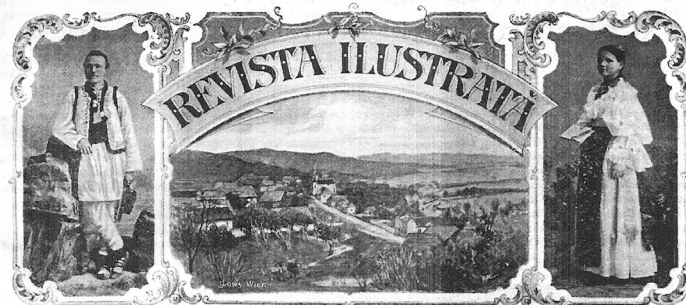
Antoniu Popp.

*) Isvor în partea din spire apus-mēđiāi în hotarul Chiuagului. Are apā fōrte bunā.

Broșura 9.

Septembre 1898.

Anul I.

Folă enciclopedică literară lunară.

ADMINISTRAȚIUNEA
ȘOI MUȘ POSTA RAOV-4430.ABONAMENTUL
PE AN 6 PL. (5 FRANCEL).REDACȚIUNEA
R E T T O (RETEZAO).**Abdicere.**

(Lui...)

S'a stins în poartă-l ori ce dor
Și dragostea pe veci,
În locul caldului amor
E' ghiția și sîm reci...

1898

Mu-i dragoste de-a carei foc
Sînteți și voi topi:
Dăca la el n'aveți noroc
Pe altu n'a iubi.

Antoniu Popp.

Nu mai vorbi..

(Prietinel mele.)

Ju l'ai urî, dăr nu poți face,
Căci dăr cînd asta o voesci,
Cu altă mai mult de el îți place
Cu cât mai tare îl urești...

Ching 1898.

Mu-mi mai vorbi dăra de ură
Se nu-ți spun verde că mințesci,
Căci chiar de l'ai urî din gură
Cu inima altfel simțesci...

Antoniu Popp.

Busuiucul și Boziul.

(Legenda.)

Betele mame multe lacrimi pot vîrși sîn multe nopți mai
pot veghea pînă își cresc copiii, dar nici după aceea au crescut
mari și s'au făcut bărbați, grîcea pentru ei nu se deslășește din
inimile lor cele bune.

A fost o mamă, care a avut numai un singur băiat. Era
slab micuțul din nascere și nime nu dădea că ore cînd va rade
și el barba.

Sermana femeia, între cele mai mari griji și suspine se rugă
la Dumnezeu pentru sănătatea lui. "Dă-mă de-al făcut bine și
mi l'ad dă, dă sănătate și mi-l ține ca se mă împărtășesc și eu
de cea mai mare bucurie în lume.

Dumnezeu vădînd a ascultat-o. Pruncul se reînsănătoșă. Crescea
și se desvolta vîndu-nd ochii.

Cînd ajunsă la vîrsta de însurare era ca minunatul *fel frumos*.
Cîte fete erau, tîte îl aveau în drag, el însă numai la una
cugetă, dăr pe acea mama sa va fi scînt pentru ce nu-l lăsa se
o iee, căci dădea căi pînă ai fost mic și neputincios te-am apîrat
de foc și de apă, acum cînd vîrsta îți stă mînte cu atât mai vîrșos
te voi apăra de cursa femeilor celor rele.

El ținea și se supunea în ascuns însă își dăa loc de întîlnire
cu fata.

De nu vei sfârși lănturile cu cari crudal urîș, mama ta,
te tine înecănat se nu te poți apropia de mine, nu mă mai amîgii
cu acel viitor care e mai departe de noi pite decît marea de cer.
Sîbozece-mi calca, ca se-mî urîș porocul urî neaoșului de
mă-n fi ca dădă.

Tîncul o mîngăia dulce, și-l promise, că în scurtă vreme
șpercă se pîdă îndulcira pe mamă sa să-l lase se o iee.

Ea drept mulțumită pentru acele mîngăieri duișe și molcome
il sărută dar prin farmecul acelei sărutări dulci și înșelătoare simțea
din inima lui supăarea și iubirea de pînă acolo față de mamă
sa. El înbătat de amorul ei o lăsa la brate, o alintă și o legăna
precum cîndăa flori legăna fluturii înșelător.

— De nu mă vei cere nici mine, se nu mă-i vîi la mine.

— Dăr de nu vei putea chiar mine îndulcira pe mamă?

Scote-i inima, căci șerpele răuții sălășluiește în ea, și
aceia nu o lăsa. Asta de nu o vei face, unul al altuia nu vom fi
nicî cînd.

Se mai sărutară și se despărțiră.

* * *

Tîncul și gingașul copil al îngrijitorii și bunei mame intru
atît se străfîrmase, că mamă sa era pe aci se cugete că nu-l al ei.

În loc se i se supună îl ținea împuțat și o amenința cu
moarte, ca înse nu celălă. Preste voia și binecuvîntarea mea o
poți lua, altcum nu, căci eu ca mamă țin cu sîntenă la dăto-
rîntele și dreptul ei-l am față de tine. Tu ești sedus de vraja inimii
ei pătătoare, cu însă te vohu apăra de cursele ei.

— Nu mă lăși se o ien? întrebă de non, mînos, cîrînd
din dinți și tipînd schietă din ochi.

— Nu-i răspunsă ea blînd și cu îngrijire cum era.

— Nu te lăsa șerpele răuții.

— Na grija părintească cu care țu-a dator nerecunoștințelor.

Fiul se înfuriă și luînd un cuțit ce era pe masă îl împință
în sînul mamei sale. Aceasta a fost primul cas în care mama a
cădut mîrșă în luptă omorînd de fiul ei pentru că a vrut să-l apere
de cel mai mare reu al vieții; de o consorție rea și necredincioasă.

* * *

Era pe la începutul primăverii. Murgurii înverduau e florile
eșiau și ele din pămînt care la rîndul său deșteptănduse din somn
își frecă ochii spre a îmbrăca vestimentele sărbătorești ale naturii
reînviată.

Cu inima mamei sale la mîna tîncului plecase la alina lui.
Cum mergea gonit de dorul său nebul, și de dragostea lui pă-
cătoșă într-un loc se împedea de un bolovan ce-l sta în cale și
pîcă la pămînt, de inima mamei sale căt colo într-o răpă.

— Fiule dragă, ore nu te-ai lovit prea tare?

Cine mă întrebă ore? cugetă el, dar de vorbit nu pută, cum
sămăna cu glasul mamei mele!

— Eu, inima mamei tale, care și după mîrșă-mi încă veghează
spre tine.

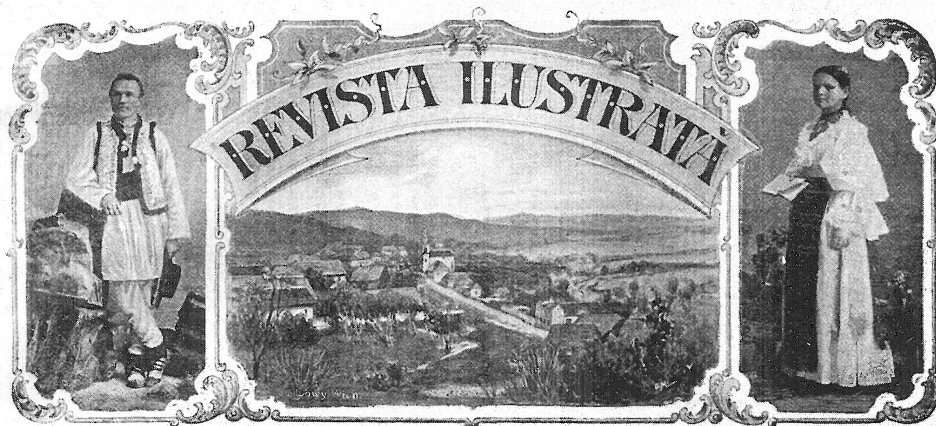
La auzul acestor cuvinte în inima lui se trezi conștiința și
simți mustrări dureroase, dar era prea tîrziu, căci Dumnezeu în
seamă de pedică îl pedică Boziul în marginea drumului, și de
atunci sunt pe marginea drumurilor bozii, și din inima mamei sale
fiecă busuioc, ca tîncul să-l poarte la pămînt, fetele în via, și preoții
se binecuvîntează și se stropăscă cu ei din apa cea sfințită cununile
celor ce se căsătorec.

Antoniu Popp.

Broșura 3 și 4.

Martie și Aprilie 1898.

Anul I.

Foiă enciclopedică literară lunară.

ADMINISTRAȚIUNEA: ȘOIMUȘ (POSTA: NAGY-SAJÓ).	ABONAMENTUL: PE AN 3 FL. (7,50 FRANCI).	REDACȚIUNEA: RETTEG (RETEAG).
---	--	----------------------------------

Dute dor....

*Dute dor cu dorurile
Nu turbura inimile,
Firea ta-i o fire rea
Dute din inima mea.*

*Dute dor, mie-mă dă pace
Pretinia ta nu-mi place,
Căci ești foc ce arde ascuns
Inima'n care ai pătruns.*

*Dute dor colo'n pustie
Nimeni se nu te mai știe
Căci ca tine chin de greu
Nu cunosc în lume eu!*

*Dute dor în țări străine,
Dute, dute dela mine
Că destul m'ai chinuit
De trei ani neconținut.*

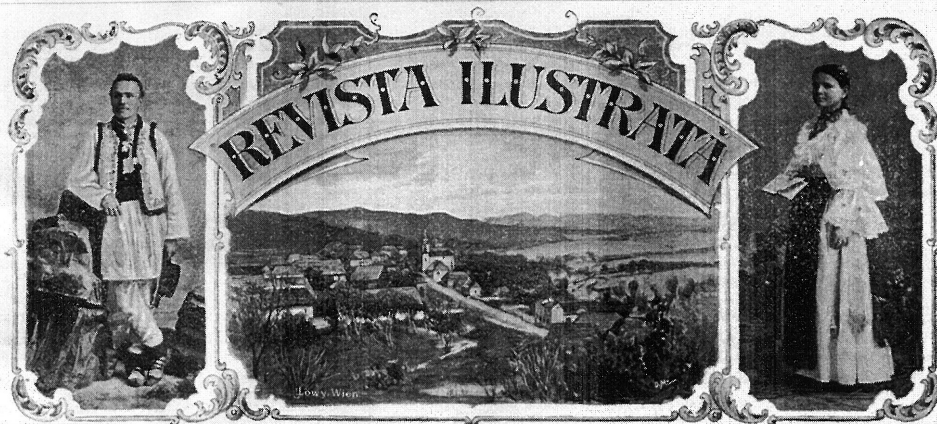
*Dute dor cu vânturile
Se-mi alin amarurile,
Căci pe care o-am iubit
M'a lăsat, m'a amăgit...*

Antoniu Popp.

1
Broșura 12.

Decembre 1899.

Anul II.

Foiă enciclopedică literară lunară.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria 12 corône
Pentru România și strălitate 17 franci

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiile de 3 ori ce conțin cam 150
cuvinte 6 corône; până la 200 cuvinte 8 corône
și mai sus 10 corône.

Tot ce privește foiă să se adreseze la Redacți-
nea și administrația Revistei Ilustrate la Soimus
p. u. Nagy-Sajo.

ANUL II.

„REVISTA ILUSTRATĂ.”

PAG. 191.

Elefantii trec și vin,
Cete de câmile lin,
Cât se pôte de-nvârcute,
Cu strâc pentru entolate,
Tot fidiul de pegratire,
Din mătăsuri și porfiro,
Cu fir de aur cusute,
Și materi moi umplute,
Cari în plac și le poftesci
Le iai și le folosești,
Pentru ședut, ori culcare,
Sau pre ele preumblare,
Tot așa se repețidă,
Nimic nu se-nșușinidă,
Și tot ori ce ai laud,
În loc, alta s'a format,
Nni v'o lipsă ori scdere,
Viața aicea mere,
Cum un cete în alt loc,
Numa'n țara lui Noroc,
Când nu-ți concinea mitea,

A diurni, fona, juca,
Nici a cânta, conversa,
Nice a te preumblă,
Atunci este ocupare,
Se faci la banți numărare,
Apoi câșt ai numără,
Junătate și i-o dat.
Ție cu renumbrare,
Pentru c'ai făcut lucrare,
Dnei la apă, patru cai
Dacă-i adăpt, tu doi ai,
Viața aicea mere,
După-a omului placere,
Cum nu mai e în alt loc,
Numa'n țara lui Noroc,
Prăcăr omule la drum,
Și fă tote după cum,
Ți-am spus ție se nrmoești
Ca se vești și-apoi se crești,
Atunci omul a plecat,
Pre Prometen l'a lasat,

Și s'a dus n'a stat de loc,
Pău'n țara lui Noroc,
Și de-atunci acol' petrece,
Sunt de ant mii cam v'o țere,
Cui acolo îi concine,
Plece, ție calea bine,
Și acol' când va sosi
Numai așa va grăi,
Mai omul lui Prometen,
Vino fi-mi amicul meu,
Da-mi îndrumări și imi spune,
Unde sunt locuri mai bune,
Cam venit și eu la tins,
Lăsând reul se am bine,
Atunci omul va veni,
Tote în ca povestă,
Cum în fiecare parte,
Ferieirea se împarte,
Cred că dintre cetitori,
Mulți vor dice ațeseora,
Că mie nu îmi concine,

Se mă duc acol în bine,
Însă le spuî opriat,
Cu destul am meditat,
Se pornește ori să mă las?
Dar e greul și năceș,
Ami vânt pre gura țerei,
O! atunci de ce să plec,
Că anume mori pe drum,
Și nu apungi nici decum
De sciem mai de de mult,
De acest pământ plăcut,
Ade acolo m' ași afla,
De asta lume n' ași visa,
Că mai tineri în vârtate,
Plece, mărșă pe 'ntrecute,
Lăsând lumea tichlăsa,
Țrecă în cec morocăsa,
Vor întrebi pre ce drum?
Nu pot nici eu scii se spun,
Plece ei sfătuesc eu,
Cu omul lui Prometen,